Skatteutskottets betänkande
2013/14:SkU18

Mervärdesskatt

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet ett antal motioner från allmänna motionstiden hösten 2013 om skattesatser, avdragsrätt, ideell verksamhet och andra frågor inom mervärdesskatteområdet. Samtliga motioner avslås.

I betänkandet finns tre reservationer (MP och SD) och två särskilda yttranden (S, MP och V).

Innehållsförteckning

Sammanfattning 1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut 3
Redogörelse för ärendet 5
  Ärendet och dess beredning 5
Utskottets överväganden 6
  Skattesatser 6
  Avdragsrätt 13
  Ideella föreningar 16
  Andra frågor om mervärdesskatt 19
Reservationer 22
  1. Skattesatser, punkt 1 (MP) 22
  2. Skattesatser, punkt 1 (SD) 23
  3. Andra frågor om mervärdesskatt, punkt 4 (MP) 24
Särskilda yttranden 26
  1. Skattesatser, punkt 1 (V) 26
  2. Ideella föreningar, punkt 3 (S, MP) 26
Bilaga
Förteckning över behandlade förslag 27
  Motioner från allmänna motionstiden hösten 2013 27

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Skattesatser

Riksdagen avslår motionerna
2013/14:Sk219 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,
2013/14:Sk233 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M),
2013/14:Sk238 av Jan R Andersson (M),
2013/14:Sk242 av Johan Linander och Per Lodenius (båda C),
2013/14:Sk243 av Lars Tysklind och Nina Larsson (båda FP),
2013/14:Sk245 av Roland Utbult och Lars-Axel Nordell (båda KD),
2013/14:Sk257 av Hillevi Larsson (S),
2013/14:Sk291 av Cecilia Magnusson och Ellen Juntti (båda M),
2013/14:Sk313 av Mats Pertoft m.fl. (MP) yrkandena 1 och 2,
2013/14:Sk317 av Anton Abele (M),
2013/14:Sk322 av Christian Holm (M),
2013/14:Sk328 av Thoralf Alfsson (SD),
2013/14:Sk345 av Olle Thorell (S),
2013/14:Sk385 av Annicka Engblom m.fl. (M),
2013/14:Sk396 av Camilla Waltersson Grönvall och Jenny Petersson (båda M),
2013/14:Sk415 av Penilla Gunther (KD),
2013/14:Sk417 av Catharina Bråkenhielm (S),
2013/14:C390 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 13,
2013/14:Kr309 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 8,
2013/14:T521 av Stina Bergström m.fl. (MP) yrkande 14,
2013/14:T526 av Stina Bergström m.fl. (MP) yrkande 28,
2013/14:N220 av Sten Bergheden (M) yrkande 2 och
2013/14:N441 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 29.

Reservation 1 (MP)
Reservation 2 (SD)

2. Avdragsrätt

Riksdagen avslår motionerna
2013/14:Sk332 av Hans Backman (FP) och
2013/14:Sk337 av Hans Backman (FP).

3. Ideella föreningar

Riksdagen avslår motionerna
2013/14:Sk215 av Cecilia Widegren (M),
2013/14:Sk369 av Mikael Oscarsson och Andreas Carlson (båda KD),
2013/14:Sk408 av Thomas Strand m.fl. (S),
2013/14:Sk426 av Yilmaz Kerimo (S),
2013/14:Sk434 av Valter Mutt (MP),
2013/14:Kr218 av Cecilia Widegren (M) yrkande 7 och

2013/14:Kr339 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) yrkande 42.

4. Andra frågor om mervärdesskatt

Riksdagen avslår motionerna
2013/14:Sk250 av Finn Bengtsson m.fl. (M),
2013/14:Sk260 av Kurt Kvarnström och Carin Runeson (båda S),
2013/14:Sk266 av Jan Ericson (M),
2013/14:Sk430 av Anti Avsan (M) och
2013/14:N206 av Lise Nordin m.fl. (MP) yrkande 7.

Reservation 3 (MP)

Stockholm den 20 februari 2014

På skatteutskottets vägnar

Henrik von Sydow

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Henrik von Sydow (M), Leif Jakobsson (S), Ulf Berg (M), Hannah Bergstedt (S), Lena Asplund (M), Christina Oskarsson (S), Fredrik Schulte (M), Hans Olsson (S), Gunnar Andrén (FP), Peter Persson (S), Karin Nilsson (C), Anders Karlsson (S), Maria Abrahamsson (M), Mats Pertoft (MP), Thoralf Alfsson (SD), Jacob Johnson (V) och Anders Sellström (KD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I det följande behandlar skatteutskottet allmänna motionsyrkanden som rör mervärdesskatteområdet. Motsvarande motioner behandlades under förra riksmötet i betänkandet 2012/13SkU18. Motionsyrkandena återges i förteckningen över behandlade förslag.

Utskottets överväganden

Skattesatser

Utskottets förslag i korthet
Riksdagen avslår motionsförslagen om förändrade skattesatser på mervärdesskatteområdet.

Jämför reservationerna 1 (MP) och 2 (SD) samt särskilt yttrande 1 (V).

Bakgrund

Mervärdesskatt ska betalas till staten vid sådan omsättning inom landet av varor och tjänster som är skattepliktig och som görs i en yrkesmässig verksamhet. Mervärdesskatt ska också betalas vid skattepliktiga gemenskapsinterna förvärv och vid import. Mervärdesskattesatsen anges som en påläggsprocent, dvs. procentsatsen används för att räkna ut ett pålägg på beskattningsunderlaget före mervärdesskatt.

Huvudregeln är att mervärdesskatt tas ut med 25 procent. Härutöver finns det två reducerade skattesatser: 12 procent och 6 procent.

De reducerade skattesatserna har följande tillämpningsområden:

- 12 procent: Livsmedel, hotellrums- och campinguthyrning, konstnärs försäljning av egna konstverk, import av konstverk, samlarföremål och antikviteter. Sedan den 1 januari 2012 tillämpas denna skattsats även på restaurang och cateringtjänster.
- 6 procent: Dagstidningar, tidskrifter och böcker, entré till konserter, biograf-, teater-, opera- och balettföreställningar, djurparker, persontransporter, viss biblioteksverksamhet, viss museiverksamhet, upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, rätt till ljud- och bildupptagning och idrottsområdet.

Artiklarna 93–105 i mervärdesskattedirektivet 2006/112/EG behandlar skattesatser. Av artiklarna 96–103 framgår vilka nivåer som gäller. I artikel 97 anges att grundskattesatsen inte får vara lägre än 15 procent och i artikel 98 att medlemsstaterna får tillämpa en eller två reducerade skattesatser, som enligt artikel 99 inte får vara lägre än 5 procent. De omsättningar av varor och tjänster på vilka reducerade skattesatser får tillämpas framgår av bilaga III till mervärdesskattedirektivet.

I ett flertal motioner föreslås sänkt eller slopad mervärdesskatt för nya grupper av varor och tjänster.

Efter ett tillkännagivande från riksdagen våren 2002 (bet. 2001/02: SkU18, rskr. 199) tillsatte regeringen en utredning med uppdrag att göra en översyn av tillämpningsområdet för de reducerade skattesatserna och

undantagen från beskattning inom mervärdesskatteområdet – Mervärdesskattesatsutredningen (dir. 2002:141). Utredningen lämnade i juni 2005 delbetänkandet Enhetlig eller differentierad mervärdesskatt? (SOU 2005:57) med en rekommendation om att de nuvarande tre olika mervärdesskattesatserna 25, 12 och 6 procent ersätts med en enda enhetlig skattesats, som beräknas till 21,7 procent. I sitt slutbetänkande På väg mot en enhetlig mervärdesskatt (SOU 2006:90) presenterade Mervärdesskattesatsutredningen förslag i fråga om livsmedelsmomsen och ett antal korrigeringar av gränsdragningar m.m. inom ramen för dagens differentierade skattesatser. Som en följd av dessa förslag skulle också en sänkning av normalskattesatsen möjliggöras. Mervärdesskattesatsutredningens slutbetänkande har inte remissbehandlats.

Inom EU har frågan om vilka varor och tjänster som bör kunna omfattas av en reducerad skattesats diskuterats under många år. I juli 2007 lade kommissionen fram ett meddelande (KOM(2007) 380) i vilket ett resonemang förs om hur det framtida skattesatssystemet skulle kunna se ut. Parallellt med den principiella diskussion som fördes i rådet lämnade kommissionen i juli 2008 ett begränsat, konkret förslag som bl.a. innebar en möjlighet för alla medlemsstater att tillämpa en reducerad mervärdesskattesats på de tjänster som ingick i försöket med reducerad skattesats på vissa arbetsintensiva tjänster (det s.k. lågmomsförsöket) och på restaurangtjänster.

Vid Ekofinrådets möte den 10 mars 2009 nåddes en överenskommelse om att alla medlemsstater som så önskar ska få tillämpa lågmoms på de tjänster som ingår i lågmomsförsöket, på restaurangtjänster och på ljudböcker. Efter uppgörelsen är det således numera möjligt för de medlemsstater som så önskar att införa en reducerad mervärdesskattesats för vissa tjänster.

I grönboken om mervärdesskattens framtid – Ett enklare, stabilare och mera effektivt mervärdesskattesystem (KOM(2010) 695) – som utskottet behandlade under våren 2011, sägs följande om skattesatserna i avsnitt 5.2.3 på s. 15.

> Det har framförts att tillämpningen av en enda mervärdesskattesats för samtliga varor och tjänster skulle vara en idealisk lösning, om målet är att maximera den ekonomiska effektiviteten. Samtidigt förespråkas ofta, och i synnerhet av hälsorelaterade, kulturella och miljömässiga skäl, reducerade skattesatser som ett politiskt instrument för att skapa en enklare och mer likvärdig tillgång till undervisning och kultur och incitament till miljöinnovation och en kunskapsbaserad resurseffektiv tillväxt. Den nuvarande variationen i normalskattesatserna i EU och de reducerade skattesatserna i vissa medlemsstater verkar inte störa den inre marknaden. Detta beror i huvudsak på att det finns korrigeringsmekanismer (särskilda ordningar för distansförsäljning av varor eller tjänster och nya fordon, se avsnitt 4.2.1) i det nuvarande mervärdesskattesystemet, men denna variation bidrar väsentligt till att komplicera systemet.
>
> Gränsöverskridande transaktioner med varor och tjänster till en reducerad skattesats skapar emellertid efterlevnadskostnader och oklarhet angående rättsläget för företag. Detta är särskilt ett problem när ett företag blir skyldigt att betala mervärdesskatt i en medlemsstat där det inte

> är etablerat. Man skulle kunna tänka sig mer öppenhet och en bindande databas online över de varor och tjänster som omfattas av reducerade skattesatser
>
> Mervärdesskattesatserna för jämförbara produkter eller tjänster är fortfarande inkonsekventa. Medlemsstaterna får t.ex. tillämpa en reducerad skattesats på vissa kulturprodukter men måste tillämpa normalskattesatsen för konkurrerande tjänster online, som e-böcker och tidningar. I den digitala agendan för Europa anges att man vid all översyn av den offentliga politiken bör beakta frågan om konvergens mellan den fysiska världen och världen online, även i fråga om skatter. För att avskaffa denna diskriminering finns två möjligheter: antingen att behålla normalskattesatsen eller att i den digitala miljön tillämpa de reducerade skattesatser som gäller för varor på traditionella bärare.

I budgetpropositionen för 2011 (prop. 2010/11:1) anförde regeringen följande under avsnitt 1.7.4 Regeringens reformambitioner under mandatperioden (s. 60):

> Sänkt mervärdesskatt för vissa tjänster förväntas bidra till ökad varaktig sysselsättning genom en växling från hemarbete till förvärvsarbete och att jämviktsarbetslösheten blir lägre. Detta gäller särskilt för restaurang- och cateringtjänster, där betydande effekter på den varaktiga sysselsättningen kan förväntas. Mervärdesskatten för dessa tjänster bör därför sänkas från 25 till 12 procent.

Därefter tillsattes en utredning med uppdrag att utreda dessa frågor. Utredningen föreslog i betänkande SOU 2011:14 att skattesatsen för omsättning av restaurang och cateringtjänster, med undantag för den del som avser spritdrycker, vin och starköl, skulle sänkas från 25 procent till 12 procent. I budgetpropositionen för 2012 (prop. 2011/12:1 s. 267) lämnade regeringen detta förslag.

Riksdagen antog regeringens förslag (bet. 2011/12:FiU1) och den 1 januari 2012 började den sänkta skattesatsen på 12 procent för omsättning av restaurang- och cateringtjänster att gälla.

Utredningen fortsatte sitt arbete med den andra delen av sitt uppdrag, dvs. att analysera effekter av sänkt nivå på mervärdesskattesatsen inom vissa andra delar av tjänstesektorn (SOU 2011:70). Efter det genomförda analysarbetet lämnade emellertid utredningen inga lagförslag om sänkt mervärdesskatt beträffande någon av de tjänster som skulle analyseras enligt uppdraget.

Kommissionen presenterade den 6 december 2011 sitt meddelande om mervärdesskattens framtid Mot ett enklare, robustare och effektivare mervärdesskattesystem som anpassats till den inre marknaden (KOM(2011) 851). Meddelandet innehåller allmänna slutsatser från samrådet om grönboken om det framtida mervärdesskattesystemet. Beträffande skattesatser sägs följande på s. 11–12:

> Det finns därför ett antal faktorer som motiverar en granskning av de nuvarande mervärdesskattesatsernas struktur. Kommissionen anser att en sådan granskning bör bygga på en grundlig konsekvensbedömning som omfattar alla aspekter och som bygger på följande riktlinjer:

> • Avskaffande av de reducerade skattesatser som försvårar en korrekt funktion av den inre marknaden. Reducerade skattesatser som har varit motiverade tidigare kan ha en snedvridande effekt i dag på grund av en förändrad ekonomisk, affärsmässig och rättslig miljö.
> • Avskaffande av reducerade skattesatser för varor och tjänster vars konsumtion motverkas av andra delar av EU:s politik. Detta kunde framför allt gälla varor och tjänster som är skadliga för miljö, hälsa och välfärd.
> • Liknande varor och tjänster bör omfattas av samma mervärdesskattesats och de tekniska framstegen bör beaktas i sammanhanget, så att frågan om konvergens mellan onlinemiljön och den fysiska miljön uppmärksammas.
>
> (11) Kommissionen förespråkar en återhållsam användning av reducerade skattesatser för att öka mervärdesskattesystemets effektivitet. Kommissionen kommer under 2012 att inleda en undersökning av de nuvarande mervärdesskattesatsernas struktur enligt ovanstående riktlinjer. Därefter kommer den att lägga fram förslag enligt samma principer efter omfattande samråd med berörda parter och medlemsstater före utgången av 2013.

Något förslag har ännu inte lagts fram av kommissionen.

Skatteverket har i en rapport som tagits fram på grund av ett uppdrag från regeringen följt upp vissa frågor om sänkt mervärdesskattesats på restaurang- och cateringtjänster (2014-01-13, dnr 131 691509-13/113). I denna rapport redovisas analyser av effekterna av den sänkta restaurangmomsen på momsfusk och annat skatteundandragande. Enligt uppdraget skulle effekterna av två tidigare reformer, dvs. krav på personalliggare och kassaregister, beaktas i analysen. Vidare skulle relevanta branscherfarenheter inhämtas.

I rapporten sägs följande på s. 5:

> Med en mer enhetlig momsstruktur minskar utrymmet för såväl avsiktlig som oavsiktlig felredovisning. Före momssänkningen beskattades mat som serverades på plats med normalskattesatsen på 25 procent medan hämtmat beskattades som livsmedel, med 12 procent. Genom att redovisa delar av restaurangtjänsterna som hämtmat kunde företagen undgå lite drygt halva momsen.
>
> Före reformen redovisade restaurang- och cateringföretagen 33 procent av sin omsättning eller 45 procent av den totala omsättningen av mat till 12 procents moms. Enligt företrädare för branschen framstår det som en orimligt hög andel, vilket tyder på att denna form av skattefusk förekom i betydande utsträckning. Även Skatteverkets anställda med kontrollerfarenhet från restaurangbranschen vittnar om att felaktig redovisning av moms var en vanligt förekommande form av skattefusk före reformen. I de telefonintervjuer som genomfördes med enskilda företag inom branschen ställdes därför en fråga om hämtmatens andel av företagets totala försäljning. Utifrån svaren uppskattades den faktiska andelen hämtmat till närmare 26 procent. Det innebär att omkring 7 procent av företagens omsättning redovisades till för låg moms. Även om underlaget bakom uppskattningen var relativt begränsat tyder den på att denna form av skatteundandragande uppgick till omkring 0,7 miljarder kronor före reformen. Med andra ord innebar reformen att skatteundandragandet minskade med samma belopp.

Motionerna

I motion 2013/14:Sk219 av Sten Bergheden (M) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen inom EU-samarbetet bör verka för att avskaffa momsen på körkortsutbildningar.

I motion 2013/14:Sk233 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör se över möjligheterna till enhetliga momssatser inom en och samma bransch. Detta för att ge bättre förutsättningar för ett dynamiskt näringsliv och en växande tjänstesektor.

I motion 2013/14:Sk238 av Jan R Andersson (M) föreslås ett tillkännagivande om att mervärdesskattesatserna inom turistnäringen bör bli mer enhetliga. Fortfarande kvarstår en skillnad mellan gästhamnar och campingplatser trots att de erbjuder i princip samma service. Gästhamnsmomsen bör sänkas till 12 procent så att den blir densamma som för campingplatser.

I motion 2013/14:Sk242 av Johan Linander och Per Lodenius (båda C) föreslås ett tillkännagivande om att momsen på glasögon och kontaktlinser bör sänkas.

I motion 2013/14:Sk243 av Lars Tysklind och Nina Larsson (båda FP) föreslås ett tillkännagivande om att en översyn av mervärdesskattesatserna inom kultur- och besöksnäringen bör göras.

I motion 2013/14:Sk245 av Roland Utbult och Lars-Axel Nordell (båda KD) föreslås ett tillkännagivande om att en översyn av mervärdesskattesatserna på kulturområdet bör göras i syfte att nå en enhetlig kulturmoms och att därmed momsen vid danstillställningar bör sänkas.

I motion 2013/14:Sk291 av Cecilia Magnusson och Ellen Juntti (båda M) föreslås ett tillkännagivande om att en översyn av momssatserna inom kultur- och friluftssektorn bör göras.

I motion 2013/14:Sk317 av Anton Abele (M) föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheterna att halvera momsen på körlektioner så att fler unga ges möjlighet att ta körkort.

I motion 2013/14:Sk322 av Christian Holm (M) föreslås ett tillkännagivande om att en översyn bör göras av möjligheten för Sverige att verka för ett enhetligt momssystem för digitala och tryckta medier.

I motion 2013/14:Sk385 av Annicka Engblom m.fl. (M) föreslås ett tillkännagivande om att en översyn bör göras av villkorsskillnaderna inom camping- och gästhamnsnäringen. För övernattning i gästhamn och för vinteruppställningsplats för båtar gäller i dag en skattesats på 25 procent medan det för tält, husbil eller husvagn på campingplats gäller en skattesats om 12 procent.

I motion 2013/14:Sk396 av Camilla Waltersson Grönvall och Jenny Petersson (båda M) föreslås ett tillkännagivande om att en översyn av möjligheterna att avskaffa dansbandsmomsen bör göras.

I motion 2013/14:Sk415 av Penilla Gunther (KD) föreslås ett tillkännagivande om att en utredning bör göras av om momsen på mat på konferenser kan jämställas med övrig matmoms på 12 procent.

I motion 2013/14:N220 av Sten Bergheden (M) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att en översyn bör göras av möjligheterna att införa en sänkt och mer enhetlig turistmoms.

I motion 2013/14:Sk257 av Hillevi Larsson (S) föreslås ett tillkännagivande om att en enhetlig moms för privata simskolor för barn bör införas.

I motion 2013/14:Sk345 av Olle Thorell (S) föreslås ett tillkännagivande om att förutsättningarna för en enhetlig momssats för böcker oavsett medium bör ses över.

I motion 2013/14:Sk417 av Catharina Bråkenhielm (S) föreslås ett tillkännagivande om att en översyn av skattesatserna inom momssystemet behöver genomföras.

I motion 2013/14:Sk313 av Mats Pertoft m.fl. (MP) yrkande 1 föreslås att regeringen bör lämna en redovisning av hur man inom ramen för arbetet med EU:s nya momsdirektiv driver frågan om sänkt moms på e-böcker och e-tidskrifter gentemot EU-kommissionen. I yrkande 2 anförs att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag om sänkt moms på e-böcker och e-tidskrifter så snart EU:s nya momsdirektiv är på plats.

I kommittémotion 2013/14:N441 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 29 föreslås att mervärdesskatten på e-böcker bör sänkas.

I kommittémotion 2013/14:T521 av Stina Bergström m.fl. (MP) yrkande 14 föreslås att åtgärder för att främja bilpooler bör genomföras, varvid bl.a. mervärdesskatten bör sänkas så att samma skattesats om 6 procent som tillämpas på kollektivtrafik tillämpas.

I kommittémotion 2013/14:T526 av Stina Bergström m.fl. (MP) yrkande 28 föreslås att köp av bilpoolstjänster bör betraktas som en transporttjänst med 6 procents moms, i likhet med kollektivtrafik och taxi.

I motion 2013/14:Sk328 av Thoralf Alfsson (SD) föreslås ett tillkännagivande om att en översyn bör göras av de differentierade momssatserna.

I kommittémotion 2013/14:C390 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 13 föreslås att stämpelskatten och byggmomsen bör sänkas.

I partimotion 2013/14:Kr309 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 8 föreslås att regeringen aktivt bör verka för att momsen sänks på e-böcker.

Utskottets ställningstagande

I ett flertal av de behandlade motionerna föreslås sänkt eller slopad mervärdesskatt för nya kategorier av varor och tjänster. Diskussioner om denna sorts frågor är av en ständigt pågående karaktär.

Skattesatsen på e-böcker och digitala publikationer jämförd med andra medier tas upp i flera motioner. Finansminister Borg har besvarat liknande skriftliga frågor vid flera tillfällen (se t.ex. frågorna 2012/13:98 och 2012/13:179). I sitt svar på den första frågan skriver finansministern följande:

> Den svenska mervärdesskatten bygger på momsdirektivet och det reglerar möjligheterna att införa reducerade skattesatser, så kallad lågmoms.

> Sedan sommaren 2009 ger direktivet möjlighet att införa lågmoms på tillhandahållande av böcker på alla typer av fysiska bärare, det vill säga även ljudböcker på cd-skiva. Ändringen föregicks av ett aktivt arbete av den svenska regeringen. Möjligheten till lågmoms omfattar dock inte elektroniskt levererade (nedladdade) böcker, det vill säga de som saknar fysiska bärare. Det är korrekt att Frankrike och Luxemburg infört lågmoms på elektroniska böcker sedan den 1 januari 2012. De har dock av Europeiska kommissionen uppmanats att ändra sin lagstiftning och rättsliga åtgärder har inletts av kommissionen.
>
> I strategin för det framtida mervärdesskatteuttaget, som kommissionen lade fram förra året, lanserades en djupgående reform av EU:s system för mervärdesskatt. Som ett led i detta har kommissionen den 8 oktober 2012 beslutat att påbörja ett offentligt samråd i syfte att granska reducerade skattesatser för ett mer effektivt skattesystem. Samrådet sker genom att kommissionen på sin hemsida bjuder in medborgare, företag och andra intressenter att uttala sig. Kommissionen uppger att den avser att lägga fram förslag om mervärdesskattesatser under 2013.
>
> Det är angeläget att liknade produkter behandlas lika. Jag kommer därför att följa det pågående arbetet inom EU noggrant och konstruktivt.

Finansministern upprepade detta i svar på en skriftlig fråga den 16 december 2013 (2013/14:166).

Utskottet anser att det ur svensk synvinkel är angeläget att lika produkter beskattas lika. När det t.ex. gäller frågan om momssats för e-böcker har Sverige påtalat detta både vid olika mötestillfällen med övriga medlemsländer i EU och vid enskilda möten med EU-kommissionen.

I sitt utlåtande över grönboken Om mervärdesskattens framtid (2010/11: SkU25), som överlämnats till kommissionen, sade skatteutskottet följande om skattesatser (s. 11):

> Det utskottet anfört innebär att det finns goda skäl att sträva efter ett system med så få undantag (från skatteplikt) och så få områden med reducerade skattesatser som möjligt. Samtidigt kan önskemålen om enkla och lättillämpade skatteregler inte ses isolerat utan måste hela tiden vägas mot andra samhälleliga behov. Det måste finnas en möjlighet till flexibilitet för medlemsstaterna. Det kan finnas starka skäl för att i vissa sammanhang tillåta reducerade skattesatser för att kunna påverka konsumtion och sysselsättning. Enligt utskottets mening måste hänsyn också tas till politiska önskemål i medlemsstaterna om att kunna tillämpa låga reducerade skattesatser, bl.a. av sociala skäl. Lika nationella undantag och avvikelser bör dock löpande utvärderas för att motverka eventuell konkurrenssnedvridning, ökad komplexitet och administrativa bördor samt för att utröna om den förväntade effekten uppnåtts.

Utskottet sade vidare (s. 12–13):

> Mervärdesskattesystemet har hamnat i otakt med den tekniska och ekonomiska utvecklingen där man noterar en ökande användning av ny teknik och en ökad inriktning på tjänster. Utskottet ser implementeringen av det framtida mervärdesskattesystemet som ett bra tillfälle för kommissionen att öppna upp för det digitala samhällets möjligheter. Framtidens mervärdesskattessystem måste behandla gränsöverskridande transaktioner via t.ex. mobiltelefoni och Internet på ett enkelt och effektivt sätt. Med ett enklare och effektivare system främjar vi internetekonomins tillväxt och framtidens jobb.

> När det gäller marknaden för böcker, tidningar och tidskrifter är det i dag möjligt att tillämpa en reducerad skattesats på tryckta böcker i alla format samt ljudböcker och e-böcker i form av cd-skivor. Detsamma gäller för tryckta tidningar och tidskrifter. Digitala böcker, dvs. e-böcker och nedladdningsbara ljudböcker (ljud), omfattas dock inte av möjligheten till lågmoms. För dessa produkter samt för tidningar och tidskrifter som levereras online måste varje medlemsland inom EU tillämpa sitt lands normalskattesats. Utskottet anser att det inom yttrandefrihetsområdet är särskilt viktigt att samma mervärdesskattesats kan tillämpas på produkter som finns både i traditionella sammanhang och i en digital miljö. Det är innehållet som ska vara avgörande och inte publiceringsformatet eller distributionsformen. Ett sådant synsätt ligger också i linje med den digitala agendan för Europa där konvergens förordas mellan den fysiska världen och världen online, även i fråga om skatter (KOM(2010) 245, En digital agenda för Europa).

Utskottet vill lyfta fram det faktum att kommissionen håller på med en omfattande översyn av de nuvarande mervärdesskattesatsernas struktur. Det förslag som har aviserats till slutet av 2013 har dock ännu inte presenterats.

Utskottet vill också återigen framhålla sin tidigare framförda enhälliga syn att det inom yttrandefrihetsområdet är särskilt viktigt att samma mervärdesskattesats kan tillämpas på produkter som finns i både traditionella sammanhang och i en digital miljö. Det är innehållet som ska vara avgörande och inte publiceringsformatet eller distributionsformen. Ett sådant synsätt ligger också i linje med den digitala agendan för Europa. Skattesatserna på e- böcker och digitala publikationer bör anpassas till vad som gäller för övriga publiceringsformat. Utskottet förutsätter att regeringen vid översynen av mervärdesskattedirektivet delar denna hållning.

Även om gränsdragningar mellan områden som behandlas olika, beroende på utgångspunkt, kan förefalla ge upphov till ibland svårförklarade skillnader i behandling, t.ex. gränsdragningen mellan campingverksamhet och uthyrning av gästhamnsplats, vill utskottet i dag inte föreslå några förändrade regler. Utskottet ser mot bakgrund av det ovanstående fortfarande inte någon anledning att rikta något tillkännagivande till regeringen om någon ytterligare förändring av mervärdesskattestrukturen.

Utskottet avstyrker de aktuella motionerna.

Avdragsrätt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden med förslag till ändrade regler om avdragsrätt på mervärdesskattområdet.

Bakgrund

Avdragsrätt utgör en rätt för den som är skattskyldig till mervärdesskatt att dra av ingående skatt på förvärv eller import för verksamhet som medför skattskyldighet (8 kap. 3 § mervärdesskattelagen [1994:200], förkortad ML).

Avdragsrätt för inventarier i stadigvarande bostad

Av 8 kap. 9 § första stycket 1 ML framgår dock att avdrag inte får göras för sådan ingående skatt som hänför sig till stadigvarande bostad.

Skatteverket har gjort bedömningen att det av rättspraxis (RÅ 2003 ref. 100) framgår att avdragsförbudet i 8 kap. 9 § första stycket 1 ML måste uppfattas som en schablonregel. Därför kan det inte anses vara avsett att omfatta enbart privat konsumtion eftersom det i så fall inte hade behövts något särskilt avdragsförbud. Avdragsförbudet kan således även omfatta anskaffningar som används i en verksamhet som medför skattskyldighet och som skulle ha medfört rätt till avdrag för den ingående skatten om avdragsförbudet inte hade funnits. Lös egendom som kan hänföras till bostaden är enligt Skatteverkets uppfattning (se ställningstagande 2010-09-22, dnr 131 602507-10/111) sådan inredning eller inventarier som kan anses vara typiska för boende i en normal bostad. Detta innebär att oavsett vilken slags verksamhet som bedrivs i en byggnad eller del därav som omfattas av avdragsförbudet gäller detta även sådana tillgångar i byggnaden som exempelvis möbler, köksutrustning, tv-apparater och andra för boende typiska tillgångar. Även om sådana tillgångar, exempelvis kontorsmöbler, används i verksamhet som medför skattskyldighet gäller avdragsförbudet när de är placerade i en byggnad eller del därav som omfattas av avdragsförbudet.

Avdragsrätt vid förvärv eller leasing av företagsbilar

Vid företagens förvärv av personbilar råder avdragsförbud enligt ML utom i några speciella verksamheter (t.ex. taxirörelse och trafikskolor). Som personbil räknas enligt ML också en lastbil med skåpkarosseri utan separat förarhytt och med en totalvikt om högst 3 500 kg. Lastbilar med flak och skåpbilar som har en luftspalt mellan förarhytt och skåp behandlas dock som normala varor i mervärdesskattehänseende och är alltså inte föremål för någon särskild begränsning vad gäller avdragsrätten för näringsidkare.

Den som driver annan verksamhet än yrkesmässig personbefordran, transport av avlidna, återförsäljning eller uthyrning av personbilar eller körkortsutbildning som medför skattskyldighet har inte rätt till avdrag för ingående skatt vid förvärv av en personbil (8 kap. 15 § ML). Sjuktransporter räknas inte som yrkesmässig personbefordran (jfr 3 kap. 5 § andra stycket ML).

Rätten till avdrag för ingående skatt på hyra (leasing) av en personbil som har hyrts för något annat ändamål än yrkesmässig personbefordran, körkortsutbildning, transport av avlidna eller återuthyrning är begränsad till 50 procent (8 kap. 16 § första stycket 2 ML).

Rätt till avdrag föreligger för all ingående skatt på driftkostnader för en personbil som utgör ett inventarium i verksamheten eller som har hyrts för användning i verksamheten (8 kap. 16 § första stycket 1 ML).

Svenskt Näringsliv har i en skrivelse till Finansdepartementet i juni 2013 föreslagit att reglerna om avdrag för ingående moms vid inköp och hyra av personbilar och motorcyklar ska förenklas och förbättras.

Detta bör ske genom att införa en enkel, mer rättvis och ändamålsenlig schablon. I dag gäller olika regler för avdrag vid inköp och hyra av fordon. Svenskt Näringsliv föreslår att samma procentuella avdrag för ingående moms införs för båda fallen. Vissa branscher bör även fortsättningsvis vara undantagna från schablonernas tillämpningsområde. Den särskilda personbilsdefinitionen i 1 kap. 13 § ML är bristfällig och bör utmönstras.

Förhandlingar om frågor om avdragsrätt för fordon har tidigare pågått inom EU men har inte kommit till ett avslut.

Motionerna

I motion 2013/14:Sk332 av Hans Backman (FP) föreslås ett tillkännagivande om att även företagare som har kontoret i bostaden bör få dra av mervärdesskatten för kontorsinventarier.

I motion 2013/14:Sk337 av Hans Backman (FP) föreslås ett tillkännagivande om att samma avdragsrätt bör ges för mervärdesskatt för leasade som för köpta bilar.

Utskottets ställningstagande

I motionerna väcks frågor om avdragsrätt för mervärdesskatt på inventarier i stadigvarande bostad. Motioner med liknande innehåll har väckts vid föregående års behandlingar av allmänna motioner. Inte heller i år ser utskottet något skäl för riksdagen att föreslå ändringar i reglerna eller att rikta ett tillkännagivande till regeringen om detta.

Motioner om avdragsrätt för fordon har avstyrks vid tidigare års behandling av allmänna motioner på mervärdesskatteområdet. Utskottets uppfattning har då varit att den nuvarande regleringen avseende fordon är onödigt byråkratisk och krånglig. Utskottets uppfattning har varit att det fortfarande finns anledning att ifrågasätta de aktuella reglerna ur ett förenklingsperspektiv. Förhandlingarna om grunderna för dessa regler är dock fortfarande inte avslutade på EU-nivå, och det kan inte heller uteslutas att en förändring skulle kunna få avsevärda budgetmässiga konsekvenser. Utskottet förutsätter dock att regeringen deltar i europeiska förhandlingar med utgångspunkt i att det ska vara möjligt att förenkla de aktuella reglerna om avdragsbegränsning för bilar.

Utskottet avstyrker de aktuella motionerna.

Ideella föreningar

Utskottets förslag i korthet
Riksdagen avslår motionsyrkanden om den ideella sektorns mervärdesbeskattning.
Jämför särskilt yttrande 2 (S, MP).

Bakgrund

Allmännyttiga ideella föreningar och registrerade trossamfund som bedriver verksamhet som de inte behöver betala inkomstskatt för enligt inkomstskattelagen ska enligt dagens regler i 4 kap. 8 § ML inte heller betala någon mervärdesskatt för omsättningar som görs i denna verksamhet. Sådana allmännyttiga ideella föreningar som är befriade från inkomstskatt och mervärdesskatt saknar – liksom privatpersoner – möjlighet att dra av mervärdesskatten på sina inköp. Mervärdesskatteutredningen har i betänkandet Mervärdesskatt i ett EG-rättsligt perspektiv (SOU 2002:74) funnit att det generella undantaget från mervärdesskatt för allmännyttiga ideella föreningar och trossamfund som finns i Sverige inte är förenligt med EG-rätten och måste tas bort.

EU-kommissionen har också i en formell underrättelse till Sverige uppmärksammat att de svenska mervärdesskattereglerna för allmännyttiga ideella föreningar och registrerade trossamfund inte synes överensstämma med EG:s mervärdesskattedirektiv.

I ett svar på en skriftlig fråga (2008/09:224) uppgav finansminister Anders Borg att den svenska regeringen besvarade underrättelsen den 9 oktober 2008. I sitt svar på en annan fråga (2008/09:533) anförde finansministern följande:

> Regeringens utgångspunkt är att undvika ändringar i momsreglerna för ideella föreningar och registrerade trossamfund, men vi kan komma att behöva ändra våra regler i ljuset av hur den fortsatta rättsliga processen utvecklar sig. Regeringen har bett två utredare att undersöka hur de svenska skattereglerna kan utformas för att dessa ska överensstämma med EG-rätten, om en lagändring behöver genomföras (Fi2008:D). Utgångspunkten för utredarnas arbete är således att undvika ändringar men om ändringar i lagen måste göras som leder till negativa ekonomiska konsekvenser för den ideella sektorn i sin helhet ska utredarna föreslå kompenserande åtgärder. Regeringen eftersträvar enkla regler som inte innebär ökat administrativt krångel.

I rapporten Mervärdesskatt för den ideella sektorn, m.m. (Ds 2009:58) som överlämnades den 4 november 2009 föreslog utredarna ett antal förändringar av mervärdesskattelagen för att anpassa de svenska reglerna till mervärdesskattedirektivet.

I budgetpropositionen för 2013 (prop. 2012/13:1) säger regeringen följande (s. 318):

I januari 2011 ansökte Sverige hos kommissionen om tillåtelse att få införa en regel om en s.k. omsättningsgräns för mervärdesskatteredovisning avseende ideell sektor. Ansökan innebar att verksamheter inom ideell sektor som har en skattepliktig omsättning på högst en miljon kronor skulle kunna undantas. Enligt ett besked från kommissionen godtas dock inte ansökan. Regeringen och kommissionen har därefter fört en fortsatt dialog i frågan om den ideella sektorns mervärdesskattesituation.

I samband med arbetet med en allmän översyn av mervärdesskattesystemet på EU-nivå har regeringen tagit initiativ till ett uttalande av ministerrådet den 15 maj 2012 om att undantagen för ideell verksamhet i mervärdesskattedirektivet bör klargöras.

Regeringen kommer att arbeta vidare med att säkerställa goda förutsättningar för en stark ideell sektor. I dialogen med kommissionen är regeringen tydlig med att den ideella sektorns värdefulla verksamhet måste främjas. Regeringens utgångspunkt är att villkoren för de svenska ideella föreningarna inte ska försämras.

En idrottsförenings försäljning av spelarrättigheter, s.k. övergångsersättningar, bör i normalfallet anses utgöra en inkomst som har naturlig anknytning till föreningens ändamål. Verksamheten betraktas därmed inte som yrkesmässig enligt ML och någon mervärdesskatt ska inte redovisas (RSV 1998-10-26, dnr 7547-98/901). En idrottsförenings köp av spelarrättigheter kan däremot bli föremål för förvärvsbeskattning enligt 1 kap. 2 § första stycket 2 ML. Högsta förvaltningsdomstolen har funnit att en idrottsförening är skyldig att såsom förvärvare betala mervärdesskatt på spelarövergångar och hyra av utländska spelare (RÅ 2007 ref. 57).

Motionerna

I motion 2013/14:Sk215 av Cecilia Widegren (M) föreslås ett tillkännagivande om att momsreglerna för second hand-butiker bör ses över.

I motion 2013/14:Sk369 av Mikael Oscarsson och Andreas Carlson (båda KD) föreslås ett tillkännagivande om att med hänsyn till att de ideella föreningarna är så viktiga i Sverige bör detta framhållas tydligt i förhandlingarna med EU-kommissionen om momsundantaget för ideella föreningar i Sverige.

I motion 2013/14:Sk408 av Thomas Strand m.fl. (S) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen aktivt bör verka för att svenska ideella föreningar ska vara momsbefriade och att regeringen bör återkomma till riksdagen med information om förhandlingsläget.

I motion 2013/14:Sk434 av Valter Mutt (MP) föreslås ett tillkännagivande om att en utredning med uppdrag att ta fram ett lagförslag på momsbefrielse vid second hand-försäljning av kläder, möbler och husgeråd bör tillsättas.

I motion 2013/14:Kr218 av Cecilia Widegren (M) yrkande 7 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör se över möjligheterna att kompensera ridning och annan föreningsdriven verksamhet om momsreglerna för dessa skulle försämras.

I kommittémotion 2013/14:Kr339 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) yrkande 42 föreslås ett tillkännagivande om att en översyn bör göras av frågor som rör ideell föreningsverksamhet i jämförelse med privat näringsverksamhet.

I motion 2013/14:Sk426 av Yilmaz Kerimo (S) föreslås ett tillkännagivande om att en översyn i frågan om moms på spelare vid övergång inom idrotten bör genomföras.

Utskottets ställningstagande

Ett enigt utskott har tidigare agerat med skärpa och tydlighet i denna fråga. Utskottet har framhållit att den ideella sektorn i Sverige tar ett stort samhällsansvar och bidrar till en berikande mångfald. Verksamheten inom den ideella sektorn ger alla medborgare verktyg för samhällsengagemang och bidrar till ett samhälle där medborgarna är engagerade i socialt arbete, kulturfrågor, mänskliga rättigheter, miljöarbete, utbildning, idrott och andra hälsofrågor. Föreningarna organiserar också en mångfald politiska, ekonomiska och sociala intressen.

I sitt utlåtande om Europeiska kommissionens grönbok om mervärdesskattens framtid – Ett enklare, stabilare och mera effektivt mervärdesskattesystem (KOM(2010) 695) sa utskottet (bet. 2010/11:SkU25) följande:

> I detta sammanhang vill utskottet starkt betona vikten av en fördelaktig behandling av ideell verksamhet inom idrott, kultur, socialt arbete, utbildning m.m. och att ett nytt regelverk tydligt undantar den ideella sektorn.
>
> Den ideella sektorn tar ett stort samhällsansvar och bidrar till en berikande mångfald och delaktighet. Samtliga partier i Sveriges riksdag vill se ett samhälle där medborgarna, inte minst de yngre, är engagerade i socialt arbete, kulturfrågor, mänskliga rättigheter, miljöarbete, utbildning och idrott. Föreningslivet utvecklar också särskilda förutsättningar för den representativa demokratin genom att erbjuda medborgarna möjlighet att gemensamt värdera, argumentera och fatta beslut. Föreningarna organiserar också en mångfald politiska, ekonomiska och sociala intressen. Forskning har visat att föreningslivet även bidrar till att öka tilliten i samhället. I Sverige har den ideella sektorn (dvs. ideella föreningar, registrerade trossamfund och stiftelser) en lång tradition. Den är en viktig kraft och tillgång för svenskt samhällsliv. Som exempel kan nämnas att år 2000 var cirka 90 % av Sveriges vuxna befolkning (mellan 16 och 84 år) medlemmar i någon förening. Den ideella sektorn i Sverige ombesörjer normalt sett sina ekonomiska och administrativa funktioner med ideell arbetskraft, vilket innebär att de är särskilt sårbara för administrativa bördor och andra ökade kostnader i verksamheten.
>
> Att införa momsplikt på sådan icke vinstdrivande verksamhet som bedrivs inom den ideella sektorn skulle avsevärt öka den administrativa bördan och således gå stick i stäv med ambitionen att förenkla momssystemet och minska kostnaderna för efterlevnad och skatteuppbörd. En sådan åtgärd skulle heller inte medföra några betydande skatteintäkter eftersom det mycket sällan uppstår något ekonomiskt mervärde i verksamheten.

Utskottet har också vid två tillfällen under 2011 träffat kommissionär Algirdas Semeta, med ansvar för skattefrågor, och då framfört den samfällda åsikten att det är av stor vikt att man hittar en lösning på dessa angelägna frågor som inte innebär några avgörande försämringar för den ideella sektorn i Sverige.

Utskottet känner liksom tidigare en besvikelse över att kommissionen i sitt meddelande om momsens framtid inte har uttryckt någon ambition att tydliggöra de nuvarande bestämmelserna om ideell verksamhet i momsdirektivet.

Utskottet vidhåller sin inställning från föregående år om att alla de åtgärder som kan förväntas bör innefatta en helhetsbedömning av påverkan på den ideella sektorn. Det är viktigt att de sammanvägda förslagen inte innebär en försämring.

Utskottet ser fortfarande positivt på de ansträngningar som görs för att bevara de goda förutsättningar för ett aktivt föreningsliv och den ideella sektorns verksamhet som vi i dag har i Sverige och avvaktar uppmärksamt den vidare utvecklingen. Några skäl att i övrigt föreslå ändringar av momsreglerna för ideella föreningar har inte framkommit. Motionerna avstyrks.

Andra frågor om mervärdesskatt

Utskottets förslag i korthet
Riksdagen avslår motionsyrkanden om ändringar av andra bestämmelser om mervärdesskatt.
Jämför reservation 3 (MP).

Motionerna

I motion 2013/14:Sk250 av Finn Bengtsson m.fl. (M) föreslås ett tillkännagivande om att en översyn av möjligheten att skapa ännu bättre förutsättningar för företagande på landsbygden bör göras.

I motion 2013/14:Sk266 av Jan Ericson (M) föreslås ett tillkännagivande om att en översyn bör göras av möjligheterna att förenkla deklarationen och momsredovisningen för enskilda näringsidkare.

I motion 2013/14:Sk430 av Anti Avsan (M) föreslås ett tillkännagivande om att möjligheten att ta bort registreringsplikten för fastighetsägare som vill ta ut mervärdesskatt på hyra för lokaler där det bedrivs mervärdesskattepliktig verksamhet bör ses över.

I motion 2013/14:Sk260 av Kurt Kvarnström och Carin Runeson (båda S) föreslås ett tillkännagivande om att hela mervärdesskattelagstiftningen bör ses över med syfte att bekämpa momsbedrägerier.

I kommittémotion 2013/14:N206 av Lise Nordin m.fl. (MP) yrkande 7 föreslås ett tillkännagivande om att en utredning bör göras avseende förutsättningarna för att hela försäljningen av vindkraftverk ska kunna momsbeskattas om säljaren begär det.

Utskottets ställningstagande

Redovisning av mervärdesskatt

Alla icke finansiella företag vars sammanlagda årliga omsättning normalt uppgår till högst 3 miljoner kronor får använda sig av en kontantmetod vid redovisningen av moms. Detta innebär att momsen redovisas vid betalning i stället för vid fakturering. Vid beskattningsårets utgång ska dock momsen för samtliga fordringar och skulder redovisas även om betalning inte skett.

Svenskt Näringsliv begärde 2012 att en s.k. rak kontantmetod ska införas. En rak kontantmetod innebär att kravet på periodisering vid beskattningsårets slut slopas. Ett införande av en sådan metod skulle därmed undanröja den ovan beskrivna administrativa bördan samt risken för oavsiktliga fel i redovisningen.

Regeringen analyserar för närvarande för- och nackdelarna med en rak kontantmetod.

Deklarationstidpunkten för mervärdesskatt

I budgetpropositionen för 2014 föreslog regeringen att för att underlätta företagens skatteredovisning bör tidpunkten för att lämna mervärdesskattedeklaration för ett helt beskattningsår samordnas med tidpunkten för att lämna inkomstdeklarationen. Den framskjutna deklarationstidpunkten ska endast omfatta företag som inte bedriver handel med andra EU-länder. Riksdagen beslutade i enlighet med förslaget och ändringen trädde i kraft den 1 januari 2014.

Utskottet noterar att kommissionen har lämnat ett förslag till direktiv om ett gemensamt system för mervärdesskatt vad gäller en standardiserad mervärdesskattedeklaration (KOM(2013) 721). Regeringen har i en faktapromemoria (2013/14:FPM26) sagt följande:

> Syftet med förslaget om en standardiserad mervärdesskattedeklaration är att företag i EU ska tillhandahålla skattemyndigheterna standardiserade mervärdesskatteuppgifter i ett gemensamt, företrädesvis elektroniskt, format. Skyldigheten att lämna en standardiserad mervärdesskattedeklaration ska gälla alla företag med få undantag. Regeringen delar kommissionens uppfattning att det är viktigt att aktivt arbeta för att främja den gränsöverskridande handeln och samtidigt skapa förutsättningar för en effektivare och mer bedrägerisäker mervärdesskatt. Det behöver dock närmare analyseras om en harmonisering kan medföra en verklig förenkling för företagen som uppväger de administrativa bördor som skulle kunna uppstå till följd av förslaget.

Ansökan och registrering för frivillig skattskyldighet vid uthyrning av lokaler

I budgetpropositionen för 2014 föreslog regeringen att ansökan och anmälan till Skatteverket skulle slopas i de flesta fall vid frivillig skattskyldighet för upplåtelse av fastighet. Förslaget antogs av riksdagen och de nya ändrade reglerna i ML trädde i kraft den 1 januari 2014.

Översyn av mervärdesskattelagstiftningen

Ett arbete med en översyn av mervärdesskattesystemet pågår sedan flera år inom kommissionen. Ett förslag har varit aviserat till slutet av 2013. Detta förslag har ännu inte presenterats.

Försäljning av vindkraftverk

I ett ställningstagande från Skatteverket (2011-06-20, dnr 131 428430-11/111) tas frågor upp angående mervärdesbeskattning av vindkraft i vissa fall.

Som svar på en skriftlig fråga (2012/13:196) sade finansminister Anders Borg den 19 december 2012 följande i fråga om vilka initiativ han är beredd att ta för främja den småskaliga vindkraftsproduktionen:

> Frågan är ställd mot bakgrund av ett ställningstagande från Skatteverket om mervärdesskatt vid försäljning av vindkraftverk. Av ställningstagandet framgår att en försäljning av ett vindkraftverk i vissa situationer kan bli en delvis mervärdesskattefri försäljning av en fastighet. Den som överlåter vindkraftverket saknar därför avdragsrätt för mervärdesskatt till denna del.
>
> Regeringen har tagit initiativ till att utreda ett system med nettodebitering med syfte att underlätta för privatpersoner och mindre företag att investera i egenproducerad förnybar el. En frivillig skattskyldighet skulle möjligen kunna vara en åtgärd för att ytterligare främja småskalig vindkraftsproduktion. Frågan är dock komplex både ur ett lagstiftningsperspektiv och i fråga om inverkan på olika överlåtelsesituationer. Jag är i dag inte beredd att ta ställning till en frivillig skattskyldighet vid försäljning av vindkraftverk.

Utskottet ser mot det ovan redovisade inte nu skäl att rikta ett tillkännagivande till regeringen om någon av de här behandlade frågorna om mervärdesskatt. Motionerna avstyrks.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Skattesatser, punkt 1 (MP)

av Mats Pertoft (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna
2013/14:T521 av Stina Bergström m.fl. (MP) yrkande 14 och
2013/14:T526 av Stina Bergström m.fl. (MP) yrkande 28 och
avslår motionerna
2013/14:Sk219 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,
2013/14:Sk233 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M),
2013/14:Sk238 av Jan R Andersson (M),
2013/14:Sk242 av Johan Linander och Per Lodenius (båda C),
2013/14:Sk243 av Lars Tysklind och Nina Larsson (båda FP),
2013/14:Sk245 av Roland Utbult och Lars-Axel Nordell (båda KD),
2013/14:Sk257 av Hillevi Larsson (S),
2013/14:Sk291 av Cecilia Magnusson och Ellen Juntti (båda M),
2013/14:Sk313 av Mats Pertoft m.fl. (MP) yrkandena 1 och 2,
2013/14:Sk317 av Anton Abele (M),
2013/14:Sk322 av Christian Holm (M),
2013/14:Sk328 av Thoralf Alfsson (SD),
2013/14:Sk345 av Olle Thorell (S),
2013/14:Sk385 av Annicka Engblom m.fl. (M),
2013/14:Sk396 av Camilla Waltersson Grönvall och Jenny Petersson (båda M),
2013/14:Sk415 av Penilla Gunther (KD),
2013/14:Sk417 av Catharina Bråkenhielm (S),
2013/14:C390 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 13,
2013/14:Kr309 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 8,
2013/14:N220 av Sten Bergheden (M) yrkande 2 och
2013/14:N441 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 29.

Ställningstagande

Bilpooler har framtiden för sig i ett klimatanpassat samhälle. Det är en form av bilägande som möjliggör tillgång till bil när man verkligen behöver det som bäst, och samtidigt styr bort från en daglig bilanvändning. I dag finns en stor efterfrågan på bilpooler, de både vill och kan växa. Tyvärr finns ett antal hinder som gör det svårt för bilpoolerna att ta rejäla kliv framåt. Miljöpartiet har presenterat ett antal förslag som möjliggör för bilpooler att växa. Vår målsättning är att det ska finnas dubbelt så många bilpoolsanvändare i Sverige inom tre år.

Mervärdesskatten på bilpoolstjänster bör sänkas. I dagsläget får den som ska köpa en bilpoolstjänst betala 25 procents moms. För kollektivtrafik och taxi gäller den lägre satsen på 6 procent. Då bilpool är en transporttjänst som ersätter bilresor och får fler att åka kollektivt och cykla är det rimligt att bilpooler på sikt får samma momssats som kollektivtrafiken. Kostnaden för en momssänkning uppskattas till ca 20 miljoner kronor och finns med som en inkomstminskning i Miljöpartiets budget för perioden.

Det som anförs i motionen bör riksdagen ge regeringen till känna.

2. Skattesatser, punkt 1 (SD)

av Thoralf Alfsson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion
2013/14:Sk328 av Thoralf Alfsson (SD) och
avslår motionerna
2013/14:Sk219 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,
2013/14:Sk233 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M),
2013/14:Sk238 av Jan R Andersson (M),
2013/14:Sk242 av Johan Linander och Per Lodenius (båda C),
2013/14:Sk243 av Lars Tysklind och Nina Larsson (båda FP),
2013/14:Sk245 av Roland Utbult och Lars-Axel Nordell (båda KD),
2013/14:Sk257 av Hillevi Larsson (S),
2013/14:Sk291 av Cecilia Magnusson och Ellen Juntti (båda M),
2013/14:Sk313 av Mats Pertoft m.fl. (MP) yrkandena 1 och 2,
2013/14:Sk317 av Anton Abele (M),
2013/14:Sk322 av Christian Holm (M),
2013/14:Sk345 av Olle Thorell (S),
2013/14:Sk385 av Annicka Engblom m.fl. (M),
2013/14:Sk396 av Camilla Waltersson Grönvall och Jenny Petersson (båda M),
2013/14:Sk415 av Penilla Gunther (KD),

2013/14:Sk417 av Catharina Bråkenhielm (S),
2013/14:C390 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 13,
2013/14:Kr309 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 8,
2013/14:T521 av Stina Bergström m.fl. (MP) yrkande 14,
2013/14:T526 av Stina Bergström m.fl. (MP) yrkande 28,
2013/14:N220 av Sten Bergheden (M) yrkande 2 och
2013/14:N441 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 29.

Ställningstagande

Den differentierade momssatsen inom olika turistnäringar är problematisk eftersom den leder till onaturliga konkurrensfördelar och missgynnar småskalig natur- och ekoturism, vilket främst återfinns på landsbygden. Exempelvis betalar man 6 procent i moms vid ett besök på en djurpark, medan man vid viltskådning i det fria betalar 25 procent. Guidning på ett museum beläggs med 6 procent medan en stadsvandring beläggs med 25 procent.

Ekoturismföreningen genomförde en undersökning kring effekterna av detta och kom fram till att ”dagens system är krångligt, byråkratiskt och missgynnar de mest arbetsintensiva delarna”. Vidare framgick att de områden som speciellt missgynnades var naturupplevelser där man tillsammans med lokala guider paddlar, cyklar eller åker skidor i jämförelse med båtar, bussar och skidliftar i tätare befolkningsområden. Dessa aktiviteter är särskilt viktiga för landsbygden.

En liknande problematik finns också inom bokbranschen där tryckta böcker har en momssats på endast 6 procent medan man för e-böcker får betala 25 procent i moms. Detsamma gäller den s.k. dansbandsmomsen – musik utan tillgång till dansgolv belastas med 6 procent i moms medan musik med tillgång till dansgolv belastas med 25 procent i moms.

Jag anser att det är hög tid att göra en översyn av dessa gränsdragningsproblem trots att det pågår ett arbete inom EU med en översyn av momsregelverket. Huruvida detta arbete kommer påverka de ovan nämnda gränsdragningsproblemen är inte klarlagt; det kan dock ta väldigt lång tid innan vi ser något resultat av ett arbete inom EU och därför anser jag det är nödvändigt att redan nu se över och rätta till de mest problematiska gränsdragningsproblemen när det gäller momssatser.

Det som anförs i motionen bör riksdagen ge regeringen till känna.

3. Andra frågor om mervärdesskatt, punkt 4 (MP)

av Mats Pertoft (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion
2013/14:N206 av Lise Nordin m.fl. (MP) yrkande 7 och
avslår motionerna
2013/14:Sk250 av Finn Bengtsson m.fl. (M),
2013/14:Sk260 av Kurt Kvarnström och Carin Runeson (båda S),
2013/14:Sk266 av Jan Ericson (M) och
2013/14:Sk430 av Anti Avsan (M).

Ställningstagande

Skatteverket redogjorde i juni 2011 för sin syn på hur moms ska hanteras vid överlåtelse av vindkraftsprojekt och hela vindkraftverk. Momsreglerna är orimligt komplicerade. Vindkraftverket styckas upp i flera delar och avdragsrätten varierar beroende på hur försäljningen sker. Detta leder till ökade momskostnader i de fall köparen, exempelvis en kommun eller ett företag, kommer att använda produktionen för sin egen förbrukning.

Samma kostnader kan, å andra sidan, vara avdragsgilla när köparens syfte är att sälja vidare den producerade elen, eller när den som bygger själv driver verket vidare. Det innebär att stora elbolag inte drabbas då de själva driver vidare de verk de har projekterat, utan har då full avdragsrätt för momsen. Det finns en enkel lösning på dessa problem, nämligen att ändra momsreglerna så att hela försäljningen ska kunna momsbeskattas om säljaren begär det. En sådan lösning bör utredas.

Det som anförs i motionen bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Särskilda yttranden

1. Skattesatser, punkt 1 (V)

Jacob Johnson (V) anför:

Bilpooler har framtiden för sig i ett klimatanpassat samhälle. Det är en form av bilägande som möjliggör tillgång till bil när man verkligen behöver det som bäst, och samtidigt styr bort från en daglig bilanvändning. I dag finns en stor efterfrågan på bilpooler – de både vill och kan växa. Vi vill verka för att antalet bilpoolanvändare ökar. Tyvärr finns ett antal hinder som gör det svårt för bilpoolerna att ta rejäla kliv framåt. I dagsläget får den som ska köpa en bilpoolstjänst betala 25 procents moms. För kollektivtrafik och taxi gäller den lägre satsen på 6 procent. Då bilpool är en transporttjänst som ersätter bilresor och får fler att åka kollektivt och cykla vill vi verka för att momsen på bilpooler sänks.

2. Ideella föreningar, punkt 3 (S, MP)

Leif Jakobsson (S), Hannah Bergstedt (S), Christina Oskarsson (S), Hans Olsson (S), Peter Persson (S), Anders Karlsson (S) och Mats Pertoft (MP) anför:

Vi vill än en gång lyfta fram den viktiga funktion som många ideella föreningar fyller i det svenska samhällslivet. Vi vill därför också poängtera vikten av att dessa föreningar kompenseras för de ökade belastningar som de kan komma att drabbas av om verksamhet som i dag är skattebefriad inte längre kan vara det.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2013

2013/14:Sk215 av Cecilia Widegren (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över momsregler för second hand-butiker.

2013/14:Sk219 av Sten Bergheden (M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheten att inom EU-samarbetet verka för att momsen på körkortsutbildningar avskaffas.

2013/14:Sk233 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheterna till enhetliga momssatser.

2013/14:Sk238 av Jan R Andersson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om gästhamnsmomsen.

2013/14:Sk242 av Johan Linander och Per Lodenius (båda C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att momsen på glasögon och kontaktlinser ska sänkas.

2013/14:Sk243 av Lars Tysklind och Nina Larsson (båda FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av mervärdesskattesatserna inom kultur- och besöksnäringen.

2013/14:Sk245 av Roland Utbult och Lars-Axel Nordell (båda KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av mervärdesskattesatserna på kulturområdet i syfte att nå en enhetlig kulturmoms.

2013/14:Sk250 av Finn Bengtsson m.fl. (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av möjligheten att skapa ännu bättre förutsättningar för företagande på landsbygden.

2013/14:Sk257 av Hillevi Larsson (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa enhetlig moms för privata simskolor för barn.

2013/14:Sk260 av Kurt Kvarnström och Carin Runeson (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över hela momslagstiftningen.

2013/14:Sk266 av Jan Ericson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheterna att förenkla deklarationen för enskilda näringsidkare.

2013/14:Sk291 av Cecilia Magnusson och Ellen Juntti (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av momssatserna inom kultur- och friluftssektorn.

2013/14:Sk313 av Mats Pertoft m.fl. (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen snarast bör återkomma till riksdagen med en redovisning av hur man inom ramen för arbetet med EU:s nya momsdirektiv driver sänkt moms på e-böcker och e-tidskrifter gentemot EU-kommissionen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen snarast bör återkomma till riksdagen med ett förslag om sänkt moms på e-böcker och e-tidskrifter så snart EU:s nya momsdirektiv är på plats.

2013/14:Sk317 av Anton Abele (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att halvera momsen på körlektioner.

2013/14:Sk322 av Christian Holm (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten för Sverige att verka för ett enhetligt momssystem för digitala och tryckta medier.

2013/14:Sk328 av Thoralf Alfsson (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över de differentierade momssatserna.

2013/14:Sk332 av Hans Backman (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att även företagare som har kontoret i bostaden bör få dra av momsen för kontorsinventarier.

2013/14:Sk337 av Hans Backman (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge samma avdragsrätt för moms för leasade och köpta bilar.

2013/14:Sk345 av Olle Thorell (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en enhetlig momssats för böcker oavsett medium.

2013/14:Sk369 av Mikael Oscarsson och Andreas Carlson (båda KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förhandlingarna med EU-kommissionen om momsundantaget för ideella föreningar i Sverige.

2013/14:Sk385 av Annicka Engblom m.fl. (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga att göra en översyn av villkorsskillnaderna inom camping- och gästhamnsnäringen.

2013/14:Sk396 av Camilla Waltersson Grönvall och Jenny Petersson (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheterna att avskaffa dansbandsmomsen.

2013/14:Sk408 av Thomas Strand m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen aktivt ska verka för att svenska ideella föreningar ska vara momsbefriade och att den bör återkomma till riksdagen med en information om förhandlingsläget.

2013/14:Sk415 av Penilla Gunther (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda om momsen på mat på konferenser ska jämställas med övrig matmoms på 12 procent.

2013/14:Sk417 av Catharina Bråkenhielm (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en översyn av momssystemet.

2013/14:Sk426 av Yilmaz Kerimo (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en översyn i frågan om moms på spelare vid övergång inom idrotten.

2013/14:Sk430 av Anti Avsan (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att ta bort registreringsplikten för fastighetsägare som vill ta ut mervärdesskatt på hyra för lokaler där det bedrivs mervärdesskattepliktig verksamhet.

2013/14:Sk434 av Valter Mutt (MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillsätta en utredning med uppdrag att ta fram ett lagförslag på momsbefrielse vid second hand-försäljning av kläder, möbler och husgeråd.

2013/14:C390 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om sänkningen av stämpelskatten och byggmomsen.

2013/14:Kr218 av Cecilia Widegren (M):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheterna att kompensera ridning och annan föreningsdriven verksamhet om momsreglerna för dessa skulle försämras.

2013/14:Kr309 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen aktivt bör verka för att momsen sänks på e-böcker.

2013/14:Kr339 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S):

42. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra en översyn av frågor som rör ideell föreningsverksamhet i jämförelse med privat näringsverksamhet.

2013/14:T521 av Stina Bergström m.fl. (MP):

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åtgärder för att främja bilpooler.

2013/14:T526 av Stina Bergström m.fl. (MP):

28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att köp av bilpoolstjänst bör betraktas som en transporttjänst med 6 procents moms, i likhet med kollektivtrafik och taxi.

2013/14:N206 av Lise Nordin m.fl. (MP):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda om hela försäljningen av vindkraftverk ska kunna momsbeskattas om säljaren begär det.

2013/14:N220 av Sten Bergheden (M):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheten till en sänkt och mer enhetlig turistmoms.

2013/14:N441 av Maria Ferm m.fl. (MP):

29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om sänkt moms på e-böcker.

Tryck: Elanders, Vällingby 2014